

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

НАУКОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№5(155)
2014

Заснований у 2000 році. Виходить щомісяця.
Індекс журналу в каталозі передплатних видань України – 21842
Свідоцтво про реєстрацію КВ № 16096-4568ПР від 21.12.2009

УДК 330 Журнал внесено в оновлений перелік фахових видань з економічних наук
(підстава: Постанова ВАК України № 1–05/04 від 14.10.2009)

ISSN 1993-6788 Журнал 1 березня 2007 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань
(ISSN International Centre, м. Париж).

Журнал зареєстровано та проіндексовано у таких міжнародних наукометричних каталогах та базах даних:

SciVerse Scopus – з жовтня 2009 року (SJR 2012 = 0,187);

Index Copernicus – з січня 2010 року (ICV 2012 = 9,21);

EBSCOhost та Ulrich's Periodicals Directory – з 2011 року;

EconLit – з жовтня 2013 року;

Cabell's Directories – з грудня 2013 року;

ABI/Inform by ProQuest – з січня 2014 року.

Засновник і видавець: ВНЗ «Національна академія управління»
Україна, 01011, Київ, вул. Панаса Мирного, 26
Голова редакційно-видавничої ради **С.А. Єрохін**
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4714 від 23.04.2014

Редакційна колегія:

Єрмошенко Микола Миколайович

- **головний редактор**

доктор економічних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України

Бурлака Григорій Григорович

- **заступник головного редактора**

доктор економічних наук, професор

Базиліук Антоніна Василівна

- доктор економічних наук, професор

Білан Юрій

- кандидат економічних наук, доцент, PhD (Польща)

Ваза Лашло

- PhD, професор (Угорщина)

Герасименко Сергій Сергійович

- доктор економічних наук, професор

Гончаров Юрій Вікторович

- доктор економічних наук, професор

Гуткевич Світлана Олександрівна

- доктор економічних наук, професор

Дорофєнко В'ячеслав Володимирович

- доктор економічних наук, професор,
заслужений працівник освіти України

Єрохін Сергій Аркадійович

- доктор економічних наук, професор

Зубицький Ярослав

- PhD, Польща

Кім Рене

- PhD, професор (Південна Корея)

Краняц Міряна

- PhD, професор (Сербія)

Лопатін Олексій Костянтинович

- доктор фізико-математичних наук, професор

Максимович Ліляна

- PhD, професор (Сербія)

Мищенко Володимир Іванович

- доктор економічних наук, професор

Моліна Морено Валентин

- PhD, професор (Іспанія)

Панченко Євген Григорович

- доктор економічних наук, професор

Подвезько Валентин Степанович

- кандидат економічних наук, доктор
математичних наук, професор (Литва)

Сахаров Вадим Євгенович

- кандидат економічних наук, професор

Турскіс Зенонас Адомович

- доктор технічних наук, професор (Литва)

Шелудько Наталія Михайлівна

- доктор економічних наук, старший науковий співробітник

Шнипко Олександр Сергійович

- доктор економічних наук, професор

де Ягер Йохан

- PhD, професор (ІАР)

Адреса редакції: Україна, 01011, Київ, вул. Панаса Мирного, 26, к.к. 401, 406
Тел., факс (044) 280-80-56; 288-94-98; 254-31-96
E-mail: eco@nam.kiev.ua (головний редактор); http://eco-science.net
lena@nam.kiev.ua (укр.-рос. блок); prokhorova@nam.kiev.ua (англ. блок)

Секретар редакції **О.О. Кривонос**

Комп'ютерний набір та верстка **О.О. Кривонос, С.Ф. Єфіменко**

Літературна редакція **О.В. Кононович**

Коректор **Д.М. Прохорова**

Рекомендовано до друку вченою радою ВНЗ «Національна академія управління» (протокол №2 від 27.03.2014)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей.

Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Підписано до друку 12.05.2014. Обл.-вид. арк. 34,5. Ум. друк. арк. 44,1. Замовлення № 47.
Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 1000 прим. Формат 70x100 1/16.

Віддруковано у ТОВ «Наш формат», 02105, м. Київ, пр-т Миру, 7.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

НАУКОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№5(155) 2014

З М І С Т

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Давидов О.І.	
Вартість підприємства як економічна категорія	8
Кічурчак М.В.	
Концептуальні засади відтворення суспільних благ у ринковій економічній системі	20
Перський Ю., Дубровська Ю.	
Інституціоналізація громадянського суспільства як чинник розвитку економіки	29

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Людвік Л., Петеркова І.	
Управлінські підходи на великих та малих підприємствах Чеської Республіки	36
Федасв О., Ніколич Р., Урошевич С.	
Конкурентоспроможність та параметри бізнес-середовища західнобалканських країн	46

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Батарлісе Н., Ярапулісе А.	
Аналіз аварій та інцидентів при транспортуванні небезпечних вантажів залізницею	58
Володіна В.О., Єрохін С.А.	
Ефективність функціонування ринку інноваційних ідей в національній економіці	67
Гончаров В.М., Рахметулліна Ж.Б.	
Розробка ефективних механізмів управління ризиками в підприємницькій діяльності	76
Гук О.В.	
Нормативно-правові аспекти державного регулювання трансферу технологій	82
Денисенко М.П., Захарін С.В.	
Інвестиційне забезпечення розвитку вищої освіти	89
Димченко О.В., Сидоренко Ю.В.	
Удосконалення економічного механізму енергозбереження ЖКГ: вітчизняний та міжнародний досвід	96
Заріна В., Береж С.	
Бенчмаркінг у розвитку жіночого підприємництва: за даними Латвії	103
Кенжебаєва З., Тойганбаєва А., Ахметова Ш.	
Проблеми підвищення конкурентоспроможності національної економіки Республіки Казахстан	113
Можевікіна М.	
Державне регулювання житлово-комунального господарства як фактор соціально-економічного розвитку суспільства	119
Парсяк В.Н., Солесвік М., Парсяк К.В.	
Економічні аспекти становлення та розвитку підприємницької освіти	126
Ткач І.І.	
SWOT-аналіз міжнародної конкурентоспроможності України	134
Чучка І.М.	
Вплив транскордонного співробітництва на розвиток національної економіки	143

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Благуи І.С., Ільчук П.Г.	
Маркетингова стратегія інтернаціоналізації та чинники її формування	152
Волошаненко С.В.	
Впровадження інноваційних стратегій інвестиційно привабливими підприємствами видавничо-поліграфічної галузі	161
Горбачевська О.В.	
Розвиток інтегрованих підприємницьких структур в економічній системі України	166
Жовновач Р.І.	
Задоволення потреб споживача як основа планування конкурентоспроможності підприємств сільськогосподарського машинобудування	171
Левіна Т., Мошенська Н.	
Видавнича діяльність ВНЗ як бізнес-процес	181
Лютич Б.З., Марьянович П., Лютич І.	
Фінансування малого та середнього підприємництва у Сербії: перспективи інвестування у стійкий розвиток	186
Міклошук А.	
Вибрані аспекти системного підходу до управління проектами	195
Отенко І.П., Преображенська О.С.	
Аналітичний інструментарій управління економічною безпекою підприємства	203

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

НАУКОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№5(155) 2014

З М І С Т

Попадюк О.О. Оцінювання ефективності управління системою матеріального стимулювання на малих підприємствах	210
Рахимова А.Б. Развитие процессных подходов в менеджменте в условиях реструктуризации предприятия	219
Семак Б.Б. Маркетингова концепція виводу на вітчизняний ринок нового товару – нанотекстилю	229
Серкутан Т.В., Шлапак Н.С., Серкутан О.С. Особливості маркетингу програмних продуктів	237
Скришко Т.О. Інноваційний розвиток суб'єктів малого та середнього бізнесу в Україні	241
РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	
Луцев А.Н., Пугачева Н.Б., Стуколова Л.З. Социально ориентированное региональное экономическое пространство как инструмент управления развитием сферы услуг	247
Містус І., Сіпівська І. Соціально-економічне дослідження регіону Латгале (Латвія)	251
ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Онищенко В.О., Брижань І.А., Чевганова В.Я. Екологоорієнтований розвиток України: проблеми та перспективи	261
Сабдаш В.В., Петровська С.А. Науково-методичні підходи до прийняття неконфліктних екоорієнтованих інвестиційних рішень	271
Черний С.А., Гуреев К.А. Анализ влияния конъюнктуры рынка на доходность освоения месторождений редких земель	280
ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА	
Алікулова А. Вплив туризму на покращення соціального становища населення Республіки Казахстан	290
Борисова Т.М. Аналіз маркетингових комунікаційних заходів із запобігання торгівлі людьми	299
Давід Л., Деска К. Вибрані елементи кількісного та якісного аналізу поділових процесів на території гміни, розташованої поблизу сотисячного міста	309
Іванова В.В. Людський капітал як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємств туристичного бізнесу	321
Ісмаїл Р., Мохд Саукані М.Н., Абу Бакар Н.Т. Людський капітал та регіональна нерівність у зарплатах: за даними Малайзії	328
Мельничук Д.П. Людський капітал, рівень та якість життя населення: взаємозв'язок пріоритетів	339
Нікітіна І.В. Соціально відповідальна особистість в інноваційному суспільстві	346
Присянчук В.Л. Діагностування трудової активності персоналу	351
Торгаєва Б.Т. Формирование модели корпоративной социальной ответственности медиа-бизнеса в Казахстане: проблемы и перспективы	358
Хан Р.Е.А., Норін С. Соціально-економічні чинники впливу на медичне обслуговування вагітних у Пакистані	365
Хан Ш., Азхар М., Захір А. Вплив стилю лідерства на ступінь задоволеності персоналу роботою та фінансові показники підприємства: на прикладі дослідження банківського сектору в Ісламабаді, Пакистан	374
ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Джондельбаєва А.С. Значення власного капіталу у фінансових організаціях Республіки Казахстан	385
Єсенгельдіні Б.С., Сітенко Д.А., Ярдякова І.В. Особливості оподаткування землі в Республіці Казахстан	394
Косова Т.Д., Поздняков Є.М. Формування резервів за кредитними операціями українських банків: відповідність світовій практиці	401

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

НАУКОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№5(155) 2014

З М І С Т

Криклій О.А., Крухмаль О.В. Система управління проблемними кредитами в банку	409
Леонов С.В., Ісаєва О.В. Детермінанти спреду доходності державних облігацій в Україні та нових членів ЄС	416
Нестерчук Ю.О., Прокопчук О.Т., Бечко В.П. Напрями адаптації вітчизняної практики непрямого оподаткування до європейського досвіду	426
Нургалієва А. Шляхи вдосконалення системи управління кредитними ризиками в банківській системі Казахстану: післякризові підходи	432
Нурмагамбетова А.З. Метод експрес-аналізу та прогнозування фінансового стану позичальника комерційним банком	440
Папаїка О.О., Носачова І.В. Еволюція податкового статусу Національного банку України	449
Сількович Б., Радевич Б., Павлович Н. Новий підхід до монетарної політики	457

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК. АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Криштопа І.І. Досягнення ефекту синергії від інтегрованого використання інструментів стратегічного обліку на прикладі АВ-костингу	466
Охрамович О.Р. Консервація та розконсервація об'єктів будівництва: організація первинного обліку	470
Свірко С.В. Модернізація бюджетного обліку як інструмент успішної інтеграції національної економіки до світового господарства	478

СТАТИСТИКА

Жацько К.С., Горяченко Ю.Г. Діагностування регіонального розвитку засобами статистичного моніторингу і контролю	485
---	-----

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Зубицький Я., Опеляк М. 3D CAD як засіб оптимізації	491
Квик М.Я., Цегелик Г.Г. Оптимальний розподіл кредитних коштів малим підприємствам із врахуванням їх потреб	498
Кузьмін О.Є., Олексів І.Б., Михайляк Г.В. Інтегральне оцінювання системи компетенцій працівників підприємств	506
Ляшенко І.М., Коржевська О.П. Побудова магістральної траєкторії двоїстої динамічної модифікованої моделі Леонтьєва-Форда	514
Мартишов І.Ю. Науково-методичний підхід до побудови моделей розвитку розважальної мережі на території міста	521
Птащенко Л.О., Тополь В.В. Формування збалансованої моделі системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні	528
Пустогойт К.С., Гитман М.Б., Столбов В.Ю. Ситуаційний центр підприємства як ефективний інструмент согласования интересов потребителя и производителя продукции	538
Фасолько Т.М. Моделювання взаємозв'язку між державним боргом та економічним зростанням	548

Відомості про авторів	556
У наступному номері журналу	587

NATIONAL ACADEMY OF MANAGEMENT

ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS

SCIENTIFIC ECONOMIC JOURNAL

Founded in 2000. Academic monthly journal.

Subscription index in Ukraine – 21842

Registration license: KB № 16096-4568IIP, issued 21.12.2009

№5(155)
2014

УДК 330 The journal is licensed as academic, professional journal in all economic sciences
(Decision of Higher Accreditation Committee of Ukraine: № 1-05/04, issued 14.10.2009)

ISSN 1993-6788 (Since March 2007).

The journal is registered and indexed in the following international catalogues and databases:

SciVerse Scopus – since October 2009 (SJR 2012 = 0,187);

Index Copernicus – since January 2010 (ICV 2012 = 9,21);

EBSCOhost and Ulrich's Periodicals Directory – since 2011;

EconLit – since October 2013;

Cabell's Directories – since December 2013;

ABI/Inform by ProQuest – since January 2014.

Founder and published:

National Academy of Management

Vul. Panasa Myrnogo, 26, 4th floor, Kyiv, 01011

Head of the Editorial-Publisher Council – Serhiy Yerokhin

Publishing license: ДК № 1824, reissued 2.06.2004

Editorial Board:

Mykola Yermoshenko

- Editor-in-Chief

Dr. Sc. (Economics), Prof., Emeritus of Sciences and Technology of Ukraine

Grygoriy Burlaka

- Deputy Editor-in-Chief

Dr. Sc. (Economics), Prof.

Antonina Bazyluk

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Bilan Yuriy

- Ph.D, Asst. Prof. (Poland)

Laszlo Vasa

- PhD, Dr. habil. (Hungary)

Serhiy Gerasymenko

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Yuriy Goncharov

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Svitlana Gutkevych

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Vyacheslav Dorofienko

- Dr. Sc. (Economics), Prof., Honorary Fellow in Education of Ukraine

Serhiy Yerokhin

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Jaroslav Zubrzycki

- PhD, Poland

Renee Kim

- PhD, Professor (South Korea)

Mirjana Kranjac

- PhD, Professor (Serbia)

Oleksiy Lopatin

- Dr. Sc. (Physics&Mathematics), Prof.

Ljiljana Maksimovic

- PhD, Professor (Republic of Serbia)

Volodymyr Mishchenko

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Valentin Molina Moreno

- PhD, Professor (Spain)

Yevgen Panchenko

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Valentyn Podvezko

- PhD (Economics), Dr.Sc. (Mathematics), Prof. (Lithuania)

Vadym Sakharov

- Can. Sc. (Economics), Prof.

Zenonas Turskis

- Dr. Sc. (Technology), Prof. (Lithuania)

Natalia Sheludko

- Dr. Sc. (Economics), Senior Research Fellow

Olexandr Shnypko

- Dr. Sc. (Economics), Prof.

Johan de Jager

- PhD, Professor (South Africa)

Editorial Office:

Ukraine, 01011, Kyiv, vul. Panasa Myrnogo, 26, 401-406

Tel./fax.: +(38044) 280-80-56; 288-94-98; 254-31-96; <http://eco-science.net>

E-mails: eco@nam.kiev.ua - chief editor; prokhorova@nam.kiev.ua (submissions in English); lena@nam.kiev.ua (submissions in Russian and Ukrainian)

Editorial administrative secretary – Olena Kryvonos

Computer page positioning and layout: Olena Kryvonos, Serhiy Yefimenko

Text editing: Oleksandr Kononovych

Proof reading: Darina Prokhorova

Responsibility for facts, quotations, private names, enterprises and organizations titles, geographical locations etc. to be bared by the authors.

The editorial office and board do not always share the views and thoughts expressed in the articles published.

Reprints and translations are allowed on the written consent with the editorial office and the author.

Responsibility for the advertisement contents to be bared by the advertiser.

Printing facilities:

"Nash Format", prospekt Myru, 7, Kyiv-02105, Ukraine.

ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS

SCIENTIFIC ECONOMIC JOURNAL

№5(155) 2014

CONTENTS

ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT

Davydov O.I. Enterprise value as an economic category	8
Kichurchak M.V. Conceptual principles of public goods reproduction within a market economic system	20
Perskiy Y., Dubrovskaya J. Civil society institutionalization as a factor of economic development	29

WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Ludvik L., Peterkova J. Management approaches of large and small enterprises in Czech Republic	36
Fedajev A., Nikolic R., Urosevic S. The achieved level of competitiveness and characteristics of business environment in Western Balkan countries	46

NATIONAL ECONOMY AND ITS MANAGEMENT

Batarliene N., Jarasuniene A. Analysis of accidents and incidents occurring during transportation of dangerous goods by railway	58
Volodina V.O., Yerokhin S.A. Functioning efficiency of innovative ideas within the national economy	67
Goncharov V.M., Rakhmetulina Z.B. Effective mechanisms development for risk management in business entrepreneurship	76
Guk O.V. Legal aspects of state regulation in the field of technology transfer	82
Denysenko M.P., Zakharin S.V. Investment support for higher education development	89
Dymchenko O.V., Sydorenko Y.V. Improvement of energy saving economic mechanism in housing and public utilities: domestic and foreign experience	96
Zarina V., Begeg S. Benchmarking for women entrepreneurship development in Latvia	103
Kenzhebayeva Z., Toiganbayeva A., Akhmetova S. Problems of increasing the competitiveness of the national economy of the Republic of Kazakhstan	113
Mozhevikina M. State regulation of housing and public utilities services as a factor of social and economic development	119
Parsyak V.N., Solesvik M., Parsyak K.V. Economic aspects in formation and development of entrepreneurship education	126
Tkach I.I. SWOT-analysis of Ukraine's international competitiveness	134
Chuchka I.M. Effects of cross-border cooperation on the development of national economy	143

ENTERPRISES ECONOMY AND MANAGEMENT

Blagun I.S., Ilchuk P.G. Marketing strategy of internationalization and the factors of its formation	152
Voloshanenko E.V. Innovative strategies implementation by investment-attractive enterprises of the publishing sector	161
Horbachevska O.V. Development of integrated business structures in the economic system of Ukraine	166
Zhovnovach R.I. Satisfaction of consumers' demand as the basis for planning competitiveness of agricultural machinery enterprises	171
Levina T., Moshenskaya N. Publishing activities of higher educational institutions as a business process	181
Ljutic B.Z., Marjanovic P., Ljutic I. Financing SMEs and entrepreneurs in Serbia: the perspectives for sustainable investments and growth	186
Miklosik A. Selected aspects of systemic approach to project management	195
Otenko I.P., Preobrazhenska O.S. Analytical tools of enterprise economic security management	203

ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS

SCIENTIFIC ECONOMIC JOURNAL

№5(155) 2014

CONTENTS

Popadiuk O.O. Evaluating the management efficiency of material incentives at small enterprises	210
Rakhisheva A.B. Process approaches development in management under enterprise restructuring	219
Semak B.B. Marketing concept of introducing a new product – nanotextile to the domestic market	229
Serkutan T.V., Shlapak N.S., Serkutan O.S. Peculiarities of software products marketing	237
Skrypko T.O. Innovative development of small and medium-sized business in Ukraine	241
<i>PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMY</i>	
Lunev A.N., Pugachova N.B., Stukolova L.Z. Socially oriented regional economic space as an instrument in managing the development of service sector	247
Mietule I., Silinevica I. Socioeconomic research of the Latgale region (Latvia)	251
<i>NATURE MANAGEMENT AND ENVIRONMENT PROTECTION</i>	
Onyshchenko V.O., Bryzhan I.A., Chevhanova V.Y. Ecologically oriented development of Ukraine's economy: problems and perspectives	261
Sabadash V.V., Petrovska S.A. Scientific and methodical approaches to non-conflict eco-oriented investment decision-making	271
Chernyi S.A., Gureev K.A. Analysis of market opportunities impact on the yield of rare earths deposits	280
<i>DEMOGRAPHY, LABOUR ECONOMY, SOCIAL ECONOMY AND POLICY</i>	
Alikulova A. Tourism impact on improvement of population welfare in Kazakhstan	290
Borysova T.M. Analysis of marketing communication actions in human trafficking prevention	299
Dawid L., Deska K. Chosen elements of quantitative and qualitative analysis of division processes in a commune located nearby a one hundred thousand city	309
Ivanova V.V. Human capital as a factor of competitiveness for tourism enterprises	321
Ismail R., Mohd Saukani M.N., Abu Bakar N.T. Human capital and regional wage differentials in Malaysia	328
Melnychuk D.P. Human capital, level and quality of life: correlation of priorities	339
Nikitina I.V. Socially responsible personality in the innovative society	346
Prosyanchuk V.L. Personnel labor activity diagnostics	351
Torgaeva B.T. Model formation for corporate social responsibility of media business in Kazakhstan: problems and prospects	358
Khan R.E.A., Noreeni S. Socioeconomic factors influencing prenatal care in Pakistan	365
Khan S., Asghar M., Zaheer A. Influence of leadership style on employee job satisfaction and firm financial performance: a study of banking sector in Islamabad, Pakistan	374
<i>MONEY, FINANCE AND CREDIT</i>	
Jondelbayeva A.S. Value of equity capital in financial institutions of Kazakhstan	385
Yessengeldin B.S., Sitenko D.A., Yaryakova I.V. Peculiarities of land taxation in Kazakhstan	394
Kosova T.D., Pozdnyakov I.M. Provisioning for credit operations in Ukrainian banking: the compliance with world practice	401

ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS

SCIENTIFIC ECONOMIC JOURNAL

№5(155) 2014

CONTENTS

Kryklii O.A., Krukhmal O.V. Problem loans management system in a bank	409
Leonov S.V., Isaieva O.V. Determinants of government bond spreads in Ukraine and new EU members	416
Nesterchuk Y.O., Prokopchuk O.T., Bechko V.P. Adaptation of national practice of indirect taxation to European experience	426
Nurgaliyeva A. Ways to improve credit risk management of the banking system of Kazakhstan: the post-crisis approaches	432
Nurmagambetova A.Z. Method of express-analysis and forecasting of financial status of a borrower by a commercial bank	440
Papaika O.O., Nosachova I.V. The evolution of tax status of the National Bank of Ukraine	449
Siljkovic B., Radevic B., Pavlovic N. A new approach to monetary policy	457

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Kryshchop I.I. Achievement of synergy effect from the integrated usage of instruments of strategic accounting on the example of AB-costing	466
Okhramovych O.R. Conservation and depreservation of construction objects: primary accounting arrangement	470
Svirko S.V. Budget accounting modernization as a tool for successful integration of national economy into world economy	478

STATISTICS

Zhadko K.S., Goryaschenko I.G. Regional development diagnostics by means of statistical monitoring and control	485
--	-----

MATHEMATICAL METHODS, MODELING AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMICS

Zubrzycki J., Opielak M. CAD 3D as an optimization tool	491
Kvyk M.I., Tsehelyk H.H. Optimal allocation of small business loans subject to their needs	498
Kuzmin O.Y., Oleksiv I.B., Mykhailyak G.V. Integral evaluation of company employees' competence system	506
Lyashenko I.M., Korzhevska O.P. Turnpike construction for dual dynamic modified Leontief-Ford model	514
Martynov I.Y. Scientifically grounded methodological approach to modelling the development of a recreation network within a city	521
Ptashchenko L.O., Topol V.V. Formation of a balanced model of Ukrainian nongovernment pension insurance system	528
Pustovoit K.S., Gitman M.B., Stolbov V.Y. Enterprise situational centre as an effective instrument of interests reconciliation of consumers and manufacturers	538
Fasolko T.M. Modelling the interdependence between national debt and economic growth	548

Information about the authors	556
-------------------------------------	-----

In the next issue	587
-------------------------	-----

Azhar Z. Nurmagambetova¹

METHOD OF EXPRESS-ANALYSIS AND FORECASTING OF FINANCIAL STATUS OF A BORROWER BY A COMMERCIAL BANK

The analysis and evaluation of solvency of an organization-borrower by a commercial bank is carried out on the basis of the system of financial ratios. A research objective was to develop a method for solvency evaluation of an organization to enable the express-analysis of solvency. This would allow making a principle decision towards the feasibility of granting a loan to an organization, especially under the conditions of further economy transformation, as in Kazakhstan.

Keywords: solvency of a borrower; financial analysis; coverage ratio; refinancing rate; commercial bank.

Ажар З. Нурмагамбетова

МЕТОД ЕКСПРЕС-АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПОЗИЧАЛЬНИКА КОМЕРЦІЙНИМ БАНКОМ

У статті показано, що аналіз та оцінювання комерційним банком платоспроможності організації-позичальника здійснюється на основі системи фінансових коефіцієнтів. Для цього розроблено метод оцінювання платоспроможності організації для надання можливості провести експрес-аналіз платоспроможності. Такий результат дозволяє прийняти принципове рішення щодо можливості надання кредиту для організації в умовах трансформації економіки на прикладі Казахстану.

Ключові слова: платоспроможність позичальника; фінансовий аналіз; коефіцієнт покриття; ставка рефінансування; комерційний банк.

Форм. 12. Табл. 5. Літ. 28.

Ажар З. Нурмагамбетова

МЕТОД ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗА И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ЗАЕМЩИКА КОММЕРЧЕСКИМ БАНКОМ

В статье показано, что анализ и оценка коммерческим банком платежеспособности организации-заемщика осуществляется на основе системы финансовых коэффициентов. Для этого разработан метод оценки платежеспособности организации, чтобы дать возможность провести экспресс-анализ платежеспособности с конкретным результатом. Такой результат позволяет принять принципиальное решение в отношении возможности предоставления кредита для организации в условиях трансформации экономики на примере Казахстана.

Ключевые слова: платежеспособность заемщика; финансовый анализ; коэффициент покрытия; ставка рефинансирования; коммерческий банк.

Introduction. The notion of "solvency" could be defined as a presumed ability to meet the agreed deadlines related to repaying credit and interest accrued without affecting the vitality of a borrower, i.e. the repayment process should be based on the income received in the process of borrower's usual activity, without affecting adversely its financial status, financial outcomes, as well as other business entities.

Solvency analysis involves the preliminary study of factors and prerequisites which can affect adversely the duly repayment of credit (Stoyanov, 2008: 43). It is of

¹ T. Ryskulov Kazakh Economic University, Almaty, Kazakhstan.

high importance that bank specialists demonstrate competence and conscientiousness. Banks have at their disposal various ways for choosing suitable borrowers to be financed and for exercising control over the special purpose of credit resources and their expedient and efficient spending.

The indepth study of the financial status of a loan applicant does not harm good relations between him and a bank. Establishing firm grounds for credit relations is seen as an inherent characteristic element of any credit activity. The study of financial situation, carried out by qualified and experienced bank experts, may disclose a number of shortcomings which until that moment have been unknown to administrative and managerial staff and in this way the study can turn out to be extremely useful for the loan applicant too (Feschijan, 2008: 274).

Credit business of tier two banks in difficult economic situation is complicated due to the lack of a proven method for solvency evaluation of organizations, insufficiency of information base required for adequate analysis of the financial status of an organization which applied to a bank for a loan.

Latest research and publications analysis. A number of local authors such as A. Chelek-bay et al. (2004), K. Dyusembayev and B. Satenov (2002), R. Kamshibayev (1991), S. Myrzhakypova (2007) and others have devoted their works to solvency analysis based on financial status of organizations.

Moreover, the problems of financial condition of an organization as the basis for analysis of solvency have been discussed in the works of such foreign specialists as J. Bannister (2000), J. Ciby (2013), M. Glautier and B. Underdown (2000), D. Land (2004), A. Sandstrom (2010), and others.

Also, in the process of our analysis, works and methodological developments in the field of financial analysis have been studied. Among them are such Russian authors as V. Edronova and E. Mizikovskiy (1996), M. Kreinina (1994), I. Lavrushin (2006), A. Sheremet and E. Negashev (2008) etc.

Despite a large number of scientists and experts who work in this area, there are a lot of **unresolved issues**. One of them is the assessment of solvency by a potential borrower of the commercial bank and the evaluation of borrower's creditworthiness on the basis of financial ratios.

The purpose of the study is to improve methodological aspects of solvency analysis under volatile market conditions in order to minimize credit risks of tier two banks. Moreover, we are going to show the practical example of these methodology at financial materials of the LLP "Jalyn"².

Key research findings. Addressing solvency analysis at the present stage of the credit market development in Kazakhstan is of great interest for banks. Today this problem is especially acute: economic difficulties seriously affect banks activities. At the moment the situation in banking is as follows: after 3 years of decline of the lending market in Kazakhstan positive activity has begun since the beginning of the last year. Still in 2010 a fall was recorded in the rate of granting loans which constituted 9.2%. In 2011 credit activity has been fully restored – the volume of loans grew by 52.2%, while the total loans reached 5.8 trln KZT³ (Annual report of the National

² As an example, we are going to use the financial data of LLP "Jalyn", which is an active borrower.

³ Equal to 37 bln USD.

Bank of the Republic of Kazakhstan for the Year, 2011). Statistics of 2012 is also quite positive. In July, the National Bank of Kazakhstan published the data showing that the total amount of loans granted by banks to domestic economy, increased from the beginning of the year by 5.4% and equaled 9289.3 bln KZT (Statistical bulletin of the National Bank of Kazakhstan, 2012).

According to the Committee for Financial Supervision, by the end of 2011 doubtful and loss loans in categories 4 and 5 have constituted 40% of the total loans (Annual report of the the Agency of the Republic of Kazakhstan on Regulation and Supervision of Financial Market and Financial Institutions, 2011).

A. Chelekbay, N. Khamitov and S. Rakhmankulov consider that creditworthiness of a borrower as "the ability of the entity (corporate or individual) to pay off its debts in whole or in time in accordance with the conditions of loan agreement. In assessing creditworthiness it is taken into account credit history and reputation of the borrower, presence and composition of its assets, the state of economy and market conditions, the stability of financial condition and other indicators of company's activities" (Chelekbay et al., 2004: 14).

E. Stoyanov (2004: 141) and other Russian scientists point out that "high creditworthiness is the worthy ability to recover loans along with interest and other financial costs". Goals and objectives of credit analysis, according to V. Kolesnikov and L. Krolivetskaya (2006: 313), are to determine the ability to repay loans timely and fully, the degree of risk that a bank is ready to take over, the size of a loan, which may be granted under the circumstances, and, finally, the conditions of its granting. A similar definition was given by O. Lavrushin (2006: 374), who considers that "creditworthiness of the borrower means the ability of the borrower to repay timely its liabilities (principal and interest). Creditworthiness of the borrower, in contrast to the ability to pay does not record defaults in the past period or on a date, and predicts the ability to pay debt in near future".

According to A. Tavasieva (2006: 442): "when assessing the creditworthiness of the borrower the bank tries to find answers to two fundamental questions: 1) how to assess borrower's solvency in future? That is, to make sure whether the borrower is able to meet its financial obligations under the loan at the time of expiry of a loan agreement; 2) how to estimate to what extent the borrower is ready to fulfill above obligations, i.e. whether he wants to repay debts? Can you trust him?".

O. Yoshiaki (2010) shows that a bank is just ready to reduce interest rates in order to get access to customers' private information.

In our study, it is proposed that the method of express-analysis and forecasting of financial status of an organization on the basis of theoretical justification and application of the limited number of financial ratios. For analysis of creditworthiness it is proposed to use a system of financial ratios. Such system includes 3 indicators:

- 1) general coverage ratio;
- 2) ratio of debt to equity;
- 3) rate of provision from current assets.

The content and emphasis of financial analysis of an organization depends on the purpose for which such analysis is carried out (Sheremet and Saifullin, 2000: 211). General coverage ratio shows the sufficiency of short-term assets in an organization that can be used by it to pay off short-term liabilities. The coverage ratio is actually the

only indicator which allows sufficient judgement whether the organization is able to pay its current liabilities (Savitskaya, 2000: 198). Standard level of this ratio is in the range of no less than 1–1.5. lower bound is due to the fact that short-term assets of the organization should be sufficient to cover current liabilities. The excess of current assets over current liabilities by more than twice is also considered undesirable because of irrational placing by the organization of its resources and inefficient their use.

The ratio of debt to equity shows how much debt the organization attracted to 1 KZT invested in equity assets; characterizes the financial stability of the organization. The ratio of debt to equity is calculated as the ratio of all liabilities of the organization (credits, loans and accounts payable) to equity (own capital).

The ratio of debt and equity funds of the organization should be maintained at the level lower than 0.7. The excess of specified limits means dependence of the organization on external financing, the possibility of financial stability (autonomy) loss. The minimum value of the index tends to zero in the cases when an organization is funded entirely from its own funds which increase the guarantee of its obligations repayment.

The rate of provision from current assets shows how reserves are funded from sources of equity; characterizes the financial stability of an organization. The rate of provision from current assets is calculated as the ratio of reserves to equity, less the organization's long-term assets.

For relatively raw material intensive organizations the optimal variant of the coefficient is the one which is close to 1. If the coefficient is greater than one, then the organization has no internal funds to finance inventories, if the ratio is less than 1, it is an obvious surplus of own funds invested in current assets and we can say that own funds of the organization are used inefficiently (they finance receivables, therefore, foreign current assets).

After the calculation of actual values of proposed financial ratios, they should be compared with the standard values. Usually in practice the standard value is taken as constant for all organizations. However, the feature of the proposed methodological approach to assessing creditworthiness of an organization is to compare the actual values to their normal values, derived specifically for the organization being assessed by special methods presented in this study.

Let's consider the order of calculation for normal values of coefficients in the proposed system for determining creditworthiness.

Calculation of the normal level of total coverage ratio is as follows: material cost item should be released from production cost and divided by the number of days in the period. By this we obtain the value of material costs of the organization per day. Next, we proceed from the assumption that short-term assets can be defined as short-term liabilities plus current assets in financing them at the expense of equity. By calculating the ratio of suitable short-term assets of the organization to short-term liabilities we obtain the general coefficient of coverage, the normal figure for the organization.

$$K1 = STA / STL \text{ by definition;} \quad (1)$$

$$STA + LTA = STL + E \text{ as one of the balance equations;} \quad (2)$$

$$STA = STL + E - LTA, \quad (3)$$

where *STA* are short-term assets; *STL* – short-term liabilities; *E* – equity; *LTA* – long-term assets; *E – LTA* – current assets financed by equity.

The example of calculation of liquidity is presented in Table 1.

Table 1. Calculation of coverage ratio

Indicator	At the beginning of the period	At the end of the period
1. Actual coverage rate (on balance sheet)	1.507	1.804
2. Normal level of coverage rate (calculated)	1.007	1.005
3. Solvency level (page 1/ page 2), %	149.61	179.42
4. Regulatory level (by)	2.00	2.00

Developed on the basis of the actual data of the LLP “Jalyn”.

Ideally, when at the expense of own capital the organization's finances short-term assets, particularly, in the part of stock of materials. Consequently, *E – LTA* = stock materials, financed at the expense of equity.

For calculation of the normal level of *K1* we believe that an organization must maintain a reasonable amount of material assets.

Short-term assets should be adjusted to the amount of bad debts.

$$\text{Then, } STA - BD = STL + RMA, \quad (4)$$

where *BD* – bad debts; *RMA* – reasonable amount of material assets; *STA = STL + BD + RMA*.

$$K1_{norm} = (STL + BD + RMA) / STL. \quad (5)$$

From the calculation we have the following: *STA = STL + RMA*.

On the other hand, *STA = STL + E – LTA*, *E – LTA* = current assets, financed by equity => Normal ratio is calculated as the value of reasonable amount of material assets covered by equity to the actual amount of reserves.

$$K3 = MR / (OF - LTA) \text{ by determination,} \quad (6)$$

where *MR* – material reserves.

$$\text{Then, } K3_{norm} = MR / RMA. \quad (7)$$

Rather sophisticated calculation is given for use in the calculation of the value of current capital to cover necessary reserves. In particular, for the following calculation we use the current assets indicator, calculated in Table 2 to cover the organization's material assets:

$$CA \text{ for reserves in } \% = MR / [1 + (RMA - MR) / MR], \quad (8)$$

where *CA for reserves in %* – current assets to cover required reserves, in %.

Table 2. Calculation of the rate of coverage by current assets

Indicator	At the beginning of the period	At the end of the period
1. Actual rate of coverage by current assets (on balance sheet)	0.577	0.738
2. Normal rate of coverage by current assets (as calculated)	0.990	0.990
3. The ratio of actual coefficient to normal coefficient (p. 1 / p. 2), %	58.24	74.54

Developed on the basis of the actual data of the LLP “Jalyn”.

In calculation of the normal level of the ratio of the debt to equity we assume that, ideally, own funds should be used by the organization for making long-term

assets, and partially be financed for current assets formation in the part of covering material costs.

$$K2 = \text{Borrowed Funds (BF)} / \text{OF}, \quad (9)$$

On the other hand, $OF =$ current assets financed by equity + LTA . In a normal situation current assets financed by equity = Working Capital (WC) for 3, then

$$OF \text{ in } \% = WC \text{ for 3 in } \% + LTA \text{ in } \%. \quad (10)$$

The value of assets = $OF + BF$ by definition.

If the value of assets is 100%, then $100 = OF \text{ in } \% + BF \text{ in } \%$, hence $BF \text{ in } \% = 100 - OF \text{ in } \%$.

$$K2 \text{ norm} = (100 - OF \text{ in } \%) / OF \text{ in } \%. \quad (11)$$

Thus, the actual values of indices, calculated by known methods, are compared with normal values. The calculation is presented in this study. On the basis deviations the conclusion on creditworthiness of the organization is made (Table 3).

Table 3. Calculation of the financial stability of the organization

Indicator	At the beginning of the year	At the end of the year
1. Actual ratio of debt to equity (on balance sheet)	0.857	0.646
2. Normal ratio of debt to equity (as calculated)	0.416	0.398
3. Rate of normal coefficient to actual coefficient (page 2 / page 1), %	48.54	61.61

Developed on the basis of the actual data of the LLP "Jalyn".

Next, a bank can improve the approach to credit rating, giving each indicator a weight depending on the industry sector of the organization being assessed and performance grading on the category of borrowers (or classes).

Another important aspect in determining whether to issue a loan is organization profitability (Sheremet and Saifullin, 2000: 194).

If there is profit, and the losses of the previous years are completely covered, we propose to calculate the effect of financial leverage in order to determine whether it is reasonable from the economic efficiency perspective to grant a loan to the organization.

Thus, the inclusion into the methodology of assessing creditworthiness of the principle of economic feasibility is a necessary element of the proposed approach and this is reflected in the methodological decision on the estimation of the effect of financial leverage.

Under current conditions, only those organizations, with the levels of return on assets higher than the refinancing rate, have a chance to receive additional benefits from bank loans. Otherwise, the use of paid debt leads to further deterioration of the financial condition of the organization and the waste of their resources (Selezneva and Ionova, 2001: 52–53). Another component of the financial leverage effect takes into account the structure of own funds and debts and characterizes the strength of the impact of financial leverage. This is called shoulder leverage. There is a false impression that the higher organization's debts are and the higher is the shoulder leverage, the greater is the effect of financial leverage. However, with a negative differential, the effect of financial leverage is negative. So it is reasonable not to increase financial leverage, and adjust it according to the differential (Stanislavchik, 2004:

39–40). Let's consider the calculation of the effect of financial leverage on the example (Table 4).

Table 4. Calculation of the financial leverage effect

Indicator	Unit	Value
1. Borrowings net of payables	ths KZT	5213.0
2. Own funds	ths KZT	61689.0
3. Shoulder leverage (page1 / page2)		0.085
4. Balance profit	ths KZT	8818.0
5. Interests on loans for the analyzed period	ths KZT	266.7
6. Asset balance net of payables	ths KZT	66902.0
7. Economic profitability (page 4 + page 5) / page 6	%	13.58
8. Average estimated interest rate (page 5 / page 1)	%	5.12
9. Differential (page 7 – page 8)	%	8.46
10. Income tax rate		0.3
11. Leverage effect ((1 – page 10) x page 9 x page 3)		0.5034

Developed on the basis of the actual data of the LLP “Jalyn”.

Based on the factors specified in Table 4, we can draw a conclusion on feasibility of granting a loan to the analyzed organization. These are theoretical concepts and methodological solutions, underlying the methodology of credit assessment of an organization. Below is given a description of practical application of the method.

$$DFL = (1 - \text{rate of corporate tax}) \times (ROA - EARI) \times BF/OF, \quad (12)$$

where *DFL* – degree of financial leverage; *ROA* – return on assets; *EARI* – the estimated average rate of interest.

The initial data are the financial statements of the organization: the balance sheet and profit and loss report, as well as additional data required for calculation. These are the following indicators:

1. Material costs, in monetary terms. These are organization's costs for raw materials, purchased semi-finished products, fuel, container and spare parts.

2. Uncollectible accounts receivable in monetary terms. It involves organization assessment, according to the financial account, the quality of its receivables and separation of the amount of overdue uncollectible receivable.

3. Stocked in days. Necessary transport, preparation, running and safety stock in days. This takes into account the number of days required for the organization during the period of raw materials transportation, manufacturing process for their preparation and direct production cycle, as well as for making reserves in case of emergency.

After this, the method provides a comparison of actual and normal values of financial ratios presented in tabular form, as well as the estimation of normal values of the coefficients for the organization. In conclusion, it is assumed the calculation of the effect of financial leverage and the presentation of results as given in Table 5.

Table 5. Main financial indicators by the end of the financial period

Indicator	Actual	Normal level
1. Coverage ratio	1.804	1.005
2. Ratio of coverage by current assets	0.738	0.990
3. Leverage ratio	0.646	0.398

Developed on the basis of the actual data of the LLP “Jalyn”.

If collection of reliable data for calculation of normal levels of performance or for making some normative values, which are differentiated across sectors and

regions, in coefficients analysis is difficult, it is recommended not only to compare the estimates with formal criteria, but to assess development trends of the organization, i.e. review these estimates in dynamics.

For making a final decision on a loan organization attractiveness should be assessed in terms of profitability degree for a bank, i.e. consider not only the field of lending, but other alternatives, such as cash management, foreign exchange, working with securities and etc.

According to the results of study the following **conclusions and recommendations** were made. Based on the analysis of the existing methodologies for assessing creditworthiness of organizations, a method was proposed founded on the theoretically proved choice of criteria for evaluation. The system of financial ratios includes 3 indicators:

- general coverage ratio;
- leverage ratio;
- ratio of coverage by current assets.

Limitation of the number of the estimated coefficients is due to the lack of a bank need to conduct a detailed financial analysis.

On the other hand, the choice of each of these indices is justified from theoretical positions and due to close link of studied coefficients with the concept of creditworthiness of the organization. The paper presents the concept of the effect of financial leverage and recommends to calculate the effect of financial leverage in making a final judgment on organization creditworthiness.

The advantages of the proposed approach are as follows:

- non-traditional solution to the problem of comparative levels of estimates;
- accounting of economic feasibility of granting loans to organizations.

References:

- Банковское дело: Пособие / За ред. О. Лаврушиной. – М.: ФиС, 2007. – 576 с.
- Досембаев К.Ш., Сатенов Б.И. Директ-костинг: теория, методология и практика: Монография. – Алматы: Экономика, 2002. – 190 с.
- Едророва В., Мизиковский Е. Регулирование и учет операций с векселями: Монография. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 128 с.
- Ежегодный отчет за 2011 год // Агентство Республики Казахстан по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций // www.afn.kz.
- Ежегодный отчет за 2011 год // Национальный банка Республики Казахстан // www.nationalbank.kz.
- Кашимбаев Р. Сбалансированность и эффективность развития экономики региона: Методология и методы. – Алматы: Гьльым, 1991. – 172 с.
- Колесников В., Кроливетская Л. Банковское дело. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 313 с.
- Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле: Монография. – М.: ДИС, 1994. – 256 с.
- Лаврушин О. Деньги, кредит, банки. – М.: КноРус, 2006. – 560 с.
- Миржакытова С. Бухгалтерский учет в банках / М-во образования и науки РК, Каз. эконом. ун-т им. Т. Рыскулова. – Алматы: Экономика, 2007. – 874 с.
- Савицкая Г. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – Минск: Новое знание, 2000. – 688 с.
- Селезнева Н., Ионова А. Финансовый анализ. – М.: ЮНИТИ, 2001. – 479 с.
- Станиславчик Е. Анализ финансового состояния неплатежеспособных компаний. – М.: Ось-89, 2004. – 176 с.
- Стоянов Е. Финансовый менеджмент: Теория и практика. – М.: Перспективы, 2000. – 656 с.
- Тавасиев А. Основы банковского дела. – М.: Маркет ДС, 2006. – 565 с.

- Челекбай, А., Хамитов Н., Рахманкулов С. Методика определения кредитного рейтинга. – Алматы, 2004. – 59 с.
- Шеремет А., Сайфуллин Р. Методика финансового анализа. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 486 с.
- Шеремет А.Д., Негашев Е.В. Методика финансового анализа деятельности коммерческих организаций. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 208 с.
- Экономический анализ финансовой и экономической деятельности / Под ред. М. Мельник. – М.: Экономист, 2004. – 320 с.
- Bannister, J. (2000). Insurance Solvency Analysis. LLP Professional Publishing. 149 p.
- Ciby, J. (2013). Advanced Credit Risk Analysis & Management. The Wiley Finance Series. 448 p.
- Feschijan, D. (2008). Analysis of the creditworthiness of bank loan applicants. Facta Universitatis, Series: Economics and Organization, 5(3): 273–280.
- Glautier, M., Underdown, B. (2000). Accounting: Theory and Practice. 7th Ed. 716 p.
- Land, D. (2004). Credit Risk Modeling: Theory and Applications. Princeton University Press; First Edition. 328 p.
- Sandstrom, A. (2010). Handbook of Solvency for Actuaries and Risk Managers: Theory and Practice. Chapman & Hall/CRC Finance Series. 1113 p.
- Statistical bulletin of the National Bank of Kazakhstan, 2012 // www.nationalbank.kz.
- Stoyanov, St. (2008). Credit Risk Analysis and Information Supply. 43 p.
- Yoshiaki, O. (2010). Interbank competition and information production: Evidence from the interest rate difference. Journal of Financial Intermediation, 19: 279–304.

Стаття надійшла до редакції 25.09.2013.